

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Finansų rinkos dalyvių veikla

Kolektyvinio investavimo subjektų rinkos apžvalga

2021 m.

Kolektyvinio investavimo subjektų rinkos apžvalga
Serija „Finansų rinkos dalyvių veikla“
2021 m.

ISSN 2669-0608 (online)

Apžvalgą parengė Lietuvos banko
Finansinių paslaugų ir rinkų priežiūros departamento
Investicinių paslaugų ir bendrovių priežiūros skyrius

Pasiteirauti:
info@lb.lt

Nemokama informacijos linija +370 800 50 500

© Lietuvos bankas, 2022
Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
www.lb.lt

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

Turinys

SANTRAUKA.....	5
BENDRI KIS RINKOS DUOMENYS	6
KIS TAIKOMA KAINODARA.....	8
KIS DALYVIAI	10
KIS TURTAS.....	11
KIS INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAI	12
KIS INVESTICIJŲ PORTFELIO STRUKTŪRA	14
UŽSIENIO KIS, KURIŲ VIENETAI VIEŠAI PLATINAMI LIETUVOJE	16
BENDRA IISKIS RINKOS INFORMACIJA.....	18

Ši apžvalga apima bendrą visų Lietuvoje veikiančių kolektyvinio investavimo subjektų veiklos 2021 m. analizę, visi lentelėse ir grafikuose pateikti duomenys yra 2021 gruodžio 31 d., jei nenurodyta kitaip.

Rengiant šią apžvalgą naudoti Lietuvos banko, valdymo įmonių, platintojų ir kiti duomenys.

Santrumpos

ECB	Europos Centrinis Bankas
ETF	biržoje prekiaujami kolektyvinio investavimo subjektai
IF	investicinis fondas
IFP	išvestinė finansinė priemonė
IISKIS	informuotiesiems investuotojams skirtas kolektyvinio investavimo subjektas
IISKISĮ	Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas
IKKB	investicinė kintamojo kapitalo bendrovė
KIS	kolektyvinio investavimo subjektas
KISĮ	Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas
NT	nekilnojamas turtas
SVP	skolos vertybiniai popieriai
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
VĮ	valdymo įmonė
VP	vertybiniai popieriai
VVP	vyriausybės vertybiniai popieriai

SANTRAUKA

2021 m. buvo neeiliniai KIS investuotojams. Finansų rinkoms sparčiai atsigauvant, nepaisant vis naujų COVID-19 bangų, KIS uždirbo itin aukštas grąžas: išsiskyrė akcijų grupės KIS (32,7 %), taip pat teigiamus rezultatus, tik kiek nuosaikesnius, rodė mišraus investavimo grupės KIS (5,6 %). Bendras visų KIS vienetų verčių svertinis augimas siekė 18,5 proc.

KIS, veikiančių pagal KISĮ, rinka pirmą kartą per pastaruosius 5 metus augo: fiksuojamas tiek KIS skaičiaus, tiek valdomo turto augimas. Per 2021 m. buvo įsteigti du nauji KIS, o valdomas turtas paaugo 10,29 proc. (14,44 mln. Eur). Per šį laikotarpį KIS dalyvių skaičius sumažėjo 3,93 proc. (189 dalyviais). KIS turto augimą lėmė keletas pagrindinių veiksnių:

1. 2021 m. smarkiai augančios akcijų rinkos.
2. Lietuvoje įsteigtų KIS išaugusios investicijos į užsienyje įsteigtus KIS (augimas siekė beveik 6 kartus).

Analogiškas vaizdas matomas IISKIS rinkoje. Įsigaliojus IISKISĮ 2013 m. valdymo įmonės pradėjo savo turimų KIS fondų pertvarką į IISKIS fondus. Nuo 2015 m. fiksuojamas IISKIS didėjimas tiek šių fondų skaičiaus, tiek jų valdomo turto srityse. 2021 m. buvo ne išimtis: per metus įsteigti 24 fondai, bendras IISKIS valdomas turtas padidėjo 44,39 proc. ir pasiekė 1 480 mln. Eur, o investuotojų skaičius padidėjo 49,8 proc. ir pasiekė 2 560.

IISKIS fondai skirti tik informuotiesiems investuotojams, todėl šių fondų reglamentavimas nėra toks griežtas, kaip KIS, veikiančių pagal KISĮ. IISKIS investuotojas gali būti tiek juridinis, tiek fizinis asmuo, kuris turi investuoti į fondą ne mažiau nei 125 tūkst. Eur ir (arba) gauti pripažinimą, kad investuotojas atitinka informuotųjų investuotojų kriterijus.

BENDRI KIS RINKOS DUOMENYS

2021 m. gruodžio 31 d. Lietuvoje 6 VĮ, prižiūrimos Lietuvos banko, buvo įsteigusios 14 KIS, kurie veikia pagal Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymą (13 IF ir 1 IKKB)¹: 5 akcijų, 5 mišraus investavimo, 2 NT, 1 SVP ir 1 privačiojo kapitalo KIS. Iš šių fondų galima išskirti 2 sudėtinius KIS, abu yra priskiriami prie mišraus investavimo fondų. Šie sudėtiniai fondai turėjo 5 subfondus: 1 akcijų, 2 mišraus investavimo ir 2 SVP.

Per 2021 m. buvo likviduotas vienas UAB „Orion Asset Management“ valdomas suderintasis akcijų KIS „ZPR Global Equity Fund“ ir įsteigti 3 nauji specialieji KIS: po vieną KIS įsteigė: UAB „Synergy finance“ (mišraus investavimo KIS „Nextury Asia Technology Fund“), UAB „LORDS LB ASSET MANAGEMENT“ (Specialioji uždarojo tipo nekilnojamojo turto investicinė bendrovė AB „Tewox“) ir UAB „Novus Asset Management“ (mišraus investavimo KIS „Novus Opportunity Fund“).

Toliau apžvalgoje sudėtinių KIS subfondai vertinami kaip atskiri subjektai, todėl keičiasi bendras analizuojamų KIS skaičius (žr. 1 lentelę). Informacija apie Lietuvoje registruotus KIS ir įsteigtus naujus ar panaikintus KIS pateikiama Lietuvos banko interneto svetainėje². Iš viso Lietuvoje įsteigta 14 specialiųjų KIS ir 5 suderintieji KIS.

1 lentelė. KIS rinkos duomenys

KIS rūšis	KIS skaičius	Dalyvių skaičius	Turtas, mln. Eur	Vidutinė KIS vertė, mln. Eur
Akcijų	6	3810	43,72	7,29
Mišrusis	7	123	20,21	2,89
SVP	3	557	25,31	8,44
NT	2	112	55,84	27,92
Privačiojo kapitalo	1	14	9,62	9,62
Iš viso	19	4616	154,70	8,14

Šaltinis: Lietuvos bankas.

KIS portfelių vertės augo. 2021 m. gruodžio 31 d. bendra KIS investicijų portfelių vertė sudarė 154,7 mln. Eur, o KIS dalyvių skaičius – 4,62 tūkst.

Vertinant 2021 m. rezultatus, matyti (žr. 1 pav.), kad KIS turtas augo, o dalyvių skaičius per analizuojamą laikotarpį sumažėjo. Nagrinėjamu laikotarpiu turtas paaugo 10,29 proc. (14,44 mln. Eur), o dalyvių skaičius sumažėjo 3,93 proc. (189 dalyviais). Didžiausia įtaką KIS turto augimui turėjo UAB „Synergy finance“ įsteigti nauji IF bei kitų UAB „Synergy finance“ valdomų IF smarkus turto augimas (valdomas turtas paaugo daugiau kaip 4 kartus, o dalyvių skaičius daugiau kaip 2 kartus). Per 2021 m. KIS turto augimą užfiksavo dar viena bendrovė – UAB „Orion Asset Management“, kurios valdomas IF turtas paaugo 19,7 proc., arba 0,41 mln. Eur. Didžiausią valdomo IF turto sumažėjimą užfiksavo UAB „INVL Asset Management“ valdomi IF – turtas sumažėjo 34,5 proc., arba 17,9 mln. Eur. Tam didžiausią įtaką galimai turėjo institucinių investuotojų pasitraukimas, kai vienas UAB „INVL Asset Management“ IF tapo Liuksemburge įsteigto IF finansuojančiuoju³ IF. Verta paminėti, kad UAB „Novus Asset Management“ valdomas sudėtinis specialusis KIS „Novus Strategic Fund“ (*Novus Balanced Portfolio* ir *Novus Dynamic Portfolio* subfondai) likviduojamas, todėl šios bendrovės valdomas turtas sumažėjo 34,24 proc., arba 0,66 mln. Eur.

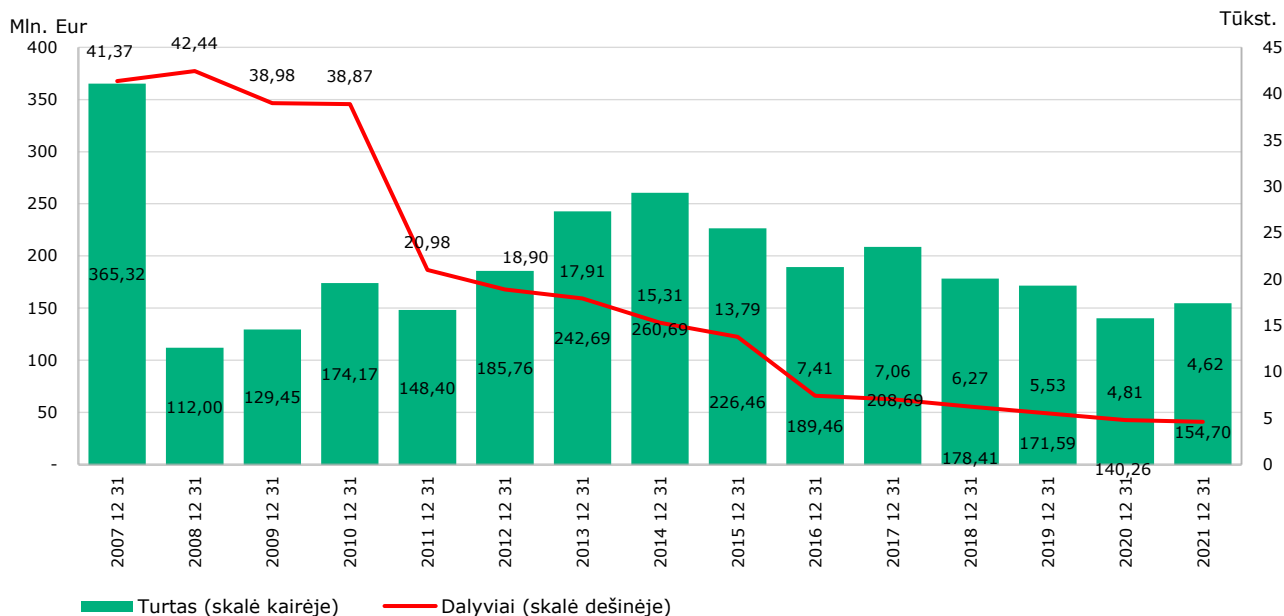
¹ Į šį skaičių neįtrauktos UAB „INVL Asset Management“ valdomos Specialioji uždarojo tipo privataus kapitalo investicinė bendrovė „INVL Technology“ ir Specialioji uždarojo tipo nekilnojamojo turto investicinė bendrovė „INVL Baltic Real Estate“.

² Fondų sąrašas ir su jais susijusios naujienos pateikiamos [Lietuvos banko interneto svetainėje](#).

³ Kolektyvinio investavimo subjektas arba jo subfondas, kuris ne mažiau kaip 85 proc. savo grynųjų aktyvų investuoja į finansuojamąjį subjektą.

Kaip matyti iš 1 pav., IF dalyvių skaičiaus mažėjimas buvo fiksuojamas ir 2021 m. Nuo metų pradžios IF dalyvių skaičius sumažėjo 3,93 proc., arba 189 dalyviais. Daugiausia dalyvių prarado UAB „Novus Asset Management“ (78,85 %), UAB „INVL Asset Management“ (9,3 %), UAB „Orion Asset Management“ (3,64 %). IF dalyvių skaičių padidino UAB „Synergy finance“ (220,75 %) ir UAB „LORDS LB ASSET MANAGEMENT“ (21,15 %). UAB „Prudentis“ dalyvių skaičius nepakito. UAB „Synergy finance“ ir UAB „LORDS LB ASSET MANAGEMENT“ dalyvių padidėjimas gali būti siejamas su naujų ir esamų IF pritrauktais dalyviais.

1 pav. KIS dalyvių skaičiaus ir turto kaita

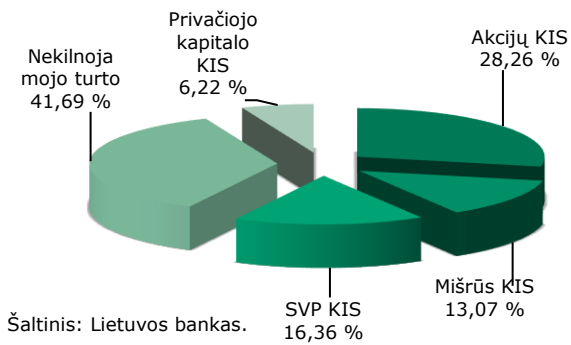

Šaltinis: Lietuvos bankas.

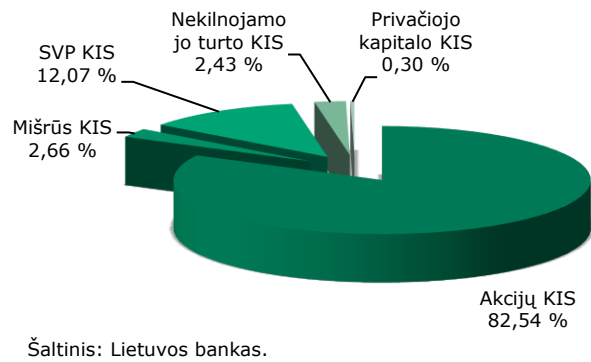
Vertinant KIS turto ir dalyvių pasiskirstymą pagal KIS rūšį matyti (žr. 2 ir 3 pav.), kad didžiausia pagal valdomą turtą buvo NT fondų grupė: valdomas turtas sudarė 36,1 proc. rinkos (55,84 mln. Eur). Per 2021 m. NT fondų turtas sumažėjo 6,76 proc., arba 4,05 mln. Eur. Vertinant KIS dalyvių skaičių, matyti, kad NT KIS dalyvių skaičius yra vienas iš mažesnių, kadangi investicijoms į tokio tipo subjektus yra numatytos didelės minimalios sumos (nuo 50 tūkst. Eur). NT fonduose dalyvavo tik 2,43 proc. rinkos dalyvių, arba 112 investuotojų. Per metus į šiuos fondus investavo 22 nauji dalyviai.

Antra pagal valdomo turto dydį ir pirma pagal dalyvių skaičių fondų grupė – akcijų KIS. Šie fondai valdė 28,26 proc. viso KIS turto ir turėjo net 82,54 proc. visų KIS dalyvių (per 2021 m. turtas padidėjo 22,34 mln. Eur, o dalyvių skaičius sumenko: sumažėjo 179 dalyviais).

2 pav. KIS turto pasiskirstymas pagal KIS rūšį

3 pav. KIS dalyvių pasiskirstymas pagal KIS rūšį

Trečia pagal valdomo turto dydį – SVP KIS grupė. Šios grupės KIS valdė 16,36 proc. viso KIS turto ir turėjo 12,07 visų KIS dalyvių (per 2021 m. turtas sumenko 16,12 mln. Eur, o dalyvių skaičius sumažėjo 52 vienetais).

Nagrinėjant tarp smulkiųjų investuotojų populiariausias fondų grupes, nustatyta, kad vienam akcijų fondo dalyviui vidutiniškai teko po 11,48 tūkst. Eur, SVP fondų dalyviui – 45,44 tūkst. Eur investicijų. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad dalyviais laikomi ir fiziniai, ir juridiniai asmenys.

KIS TAIKOMA KAINODARA

Analizuojant KIS taikomus mokesčius, galima išskirti penkias pagrindines KIS mokesčių grupes:

- 1) įsigijimo mokestis – taikomas perkant KIS vienetus;
- 2) išpirkimo mokestis – taikomas parduodant KIS vienetus;
- 3) einamasis mokestis – apibrėžiamas kaip metinių išlaidų dydis, apimantis pagrindinius KIS per praėjusius metus patirtus mokesčius ir išlaidas, dengiamas iš fondą sudarančio turto. Apskaičiuojant einamąjį mokestį įtraukiamos visos mokamos sumos (jeigu jos dengiamos iš fondą sudarančio turto) – VĮ (valdymo mokestis), mokestis depozitoriumui, turto saugotojams, finansų patarėjams, audito išlaidos, išlaidos teisinėms paslaugoms ir kt.;
- 4) sėkmės mokestis – atlyginimas VĮ, priklausantis nuo KIS rezultatų;
- 5) subfondo keitimo mokestis (jei KIS turi subfondų) – mokestis už subfondo pakeitimą.

Nagrinėjant 2 lentelę, kurioje pateikti 2022 m. vasario mėn. skelbti duomenys, matyti, kad KIS taiko skirtingus mokesčius. Dauguma KIS taiko KIS įsigijimo mokestį, tačiau tik keletas KIS prašo investuotojų susimokėti už investicinių vienetų pardavimą. Didžiausią įsigijimo mokestį taiko „INVL Baltijos fondas“ (iki 5 % investuotos sumos). O investicinių vienetų išpirkimo mokestį taiko „IKKB OMX Baltic Benchmark Fund“ (1 %), „Nextury Technology Fund“ (20 Eur), „Nextury Asia Technology Fund“ (20 Eur) ir „Alpha Metals and Mining Fund“ (1 %). Didžiausią einamąjį mokestį taikė „IKKB OMX Baltic Benchmark Fund“ (3,11 %), „Synergy Global Allocation Fund“ (2,71 %) ir „Alpha Metals and Mining Fund“ (2,63 %). Atkreiptinas dėmesys, kad „Tewox“ ir „Novus Opportunity Fund“ nurodo tik einamojo mokesčio ribas, kurios siekia atitinkamai 15 ir 6 proc., kadangi šie IF dar neturi vienu metų veiklos istorijos. Sėkmės mokestį taiko ne visi analizuojami fondai. KIS, kuriuose yra taikomas sėkmės mokestis, jis varijuoja nuo 1,51 iki 20 proc. Faktinis sėkmės mokestis paprastai apskaičiuojamas nuo pelningumo ribą viršijančio investicinio prieaugio per vienus metus. Subfondo keitimo mokestį taiko tik UAB „INVL Asset Management“ fondo subfondai (0,25 %).

2 lentelė. KIS taikoma kainodara
(procentais)

KIS	Mokesčiai				
	įsigijimo mokestis	išpirkimo mokestis	einamasis mokestis	sėkmės mokestis	subfondo keitimo mokestis
<i>Synergy Global Momentum Fund</i>	Iki 1,00	–	1,39	–	–
<i>IKKB OMX Baltic Benchmark Fund</i>	Iki 2,00	Iki 1,00	3,11	–	–
<i>Tewox</i>	–	–	Iki 15	20	–
<i>INVL Baltijos fondas</i>	Iki 5,00	–	2,24	–	–
<i>Prudentis Global Value Fund</i>	Iki 3,00	–	1,63	15,00	–
<i>INVL Rusijos nevalstybinių įmonių subfondas</i>	Iki 2,00	–	1,77	1,51	0,25
<i>INVL besivystančios Europos obligacijų subfondas</i>	Iki 2,00	–	1,53	–	0,25
<i>INVL besivystančių pasaulio rinkų obligacijų subfondas</i>	–	–	1,41	–	0,25
<i>Lords LB Baltic Fund III</i>	Iki 1,00	–	1,76	20,00	–
<i>Synergy Global Allocation Fund</i>	Iki 1,00	–	2,71	–	–
<i>Lords LB Private Equity Fund I</i>	Iki 1,00	–	1,53	20,00	–
<i>Synergy European Bond Fund</i>	Iki 1,00	–	1,04	–	–
<i>Synergy Global Equity Fund</i>	Iki 1,00	–	1,60	–	–
<i>Novus Opportunity Fund</i>	Iki 2,00	–	Iki 6,00	15	–
<i>Nextury Asia Technology Fund</i>	Iki 2,00	20 Eur	1,78	20	–
<i>Nextury Technology Fund</i>	Iki 1,00	20 Eur	1,48	7,05	–
<i>Alpha Metals and Mining Fund</i>	Iki 2,00	Iki 1,00	2,63	7,38	–

Šaltinis: Lietuvos bankas.

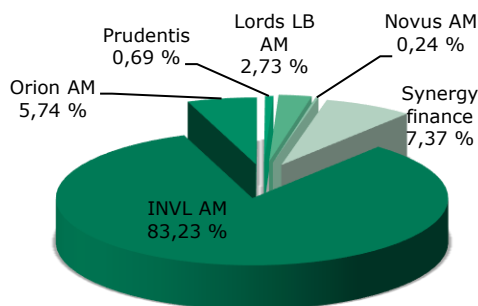
KIS DALYVIAI

Didžioji dalis KIS dalyvių rinkosi investuoti į UAB „INVL Asset Management“ valdomus fondus.

Nagrinėjant 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis, pasakytina, kad investuotojų, kurie investuoja į KIS, skaičius ir toliau mažėja. KIS dalyvių⁴ skaičius sumažėjo nuo 4 805 iki 4 616 (3,93 %). Pagrindinės sumažėjimo priežastys – likviduojamas sudėtinis UAB „Novus Asset Management“ IF ir sumažėjęs dalyvių skaičius UAB „INVL Asset Management“ valdomuose fonduose.

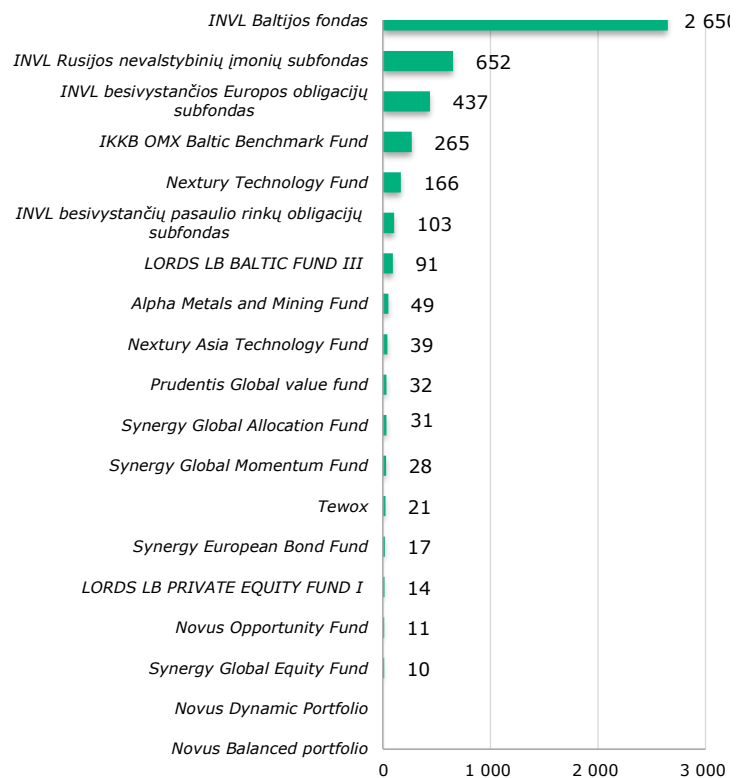
2021 m. gruodžio 31 d. daugiausia dalyvių buvo investavę į UAB „INVL Asset Management“ valdomus fondus – 3 842 asmenys, arba 83,23 proc. visų dalyvių (žr. 4 pav.), t. y. 9,3 proc. mažiau dalyvių nei 2020 m. pabaigoje. Antroje vietoje pagal dalyvių skaičių buvo UAB „Synergy finance“. Į šio valdytojo KIS investavo 340 dalyvių, arba 7,37 proc., t. y. 220 proc. daugiau negu 2020 m. gruodžio 31 d. 2021 m. gruodžio 31 d. 265 dalyviai, arba 5,74 proc., rinkosi investuoti į UAB „Orion Asset Management“ valdomą fondą – 3,64 proc. mažiau nei 2020 m. pabaigoje. Mažiausią dalį investuojančių į IF dalyvių turėjo UAB „Novus Asset Management“ – 2021 m. gruodžio pabaigoje tik 11 dalyvių, arba 0,24 proc. visos rinkos (per metus padidėjo 78,85 %).

4 pav. KIS dalyvių pasiskirstymas pagal VĮ

Šaltinis: Lietuvos bankas.

5 pav. KIS dalyvių pasiskirstymas pagal IF

Šaltinis: Lietuvos bankas.

KIS, kurių dalyviai gali būti ir smulkieji investuotojai, labai skiriasi pagal dalyvių skaičių. Pirmas vietas užima UAB „INVL Asset Management“ fondai (žr. 5 pav.). Didžiausias fondas pagal dalyvių skaičių buvo „INVL Baltijos fondas“ – į jį investavo 2 650 dalyvių, t. y. 8,75 proc. mažiau nei 2020 m. pabaigoje. Toliau rikiavosi „INVL Rusijos nevalstybinių įmonių subfondas“ – 652 dalyviai (sumažėjo 11,17 %) ir „INVL besivystančios Europos obligacijų subfondas“ – 437 dalyviai (sumažėjo 9,15 %). Net 13 iš 19 šioje apžvalgoje analizuojamų fondų dalyvių skaičius nesudarė 100, o daugiau kaip 1 000 dalyvių turėjo tik vienas KIS.

⁴ KIS dalyvių skaičius nustatomas sudėjus kiekvieno KIS dalyvių skaičių. Tas pats asmuo, investavęs į skirtingus KIS, pateikiant bendrą statistiką yra laikomas atskiru dalyviu.

KIS TURTAS

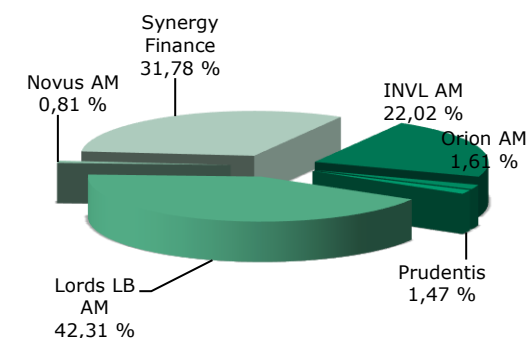
KIS valdomas turtas paaugo. 2021 m. gruodžio pabaigoje 6 VĮ valdė 154,7 mln. Eur KIS turto. Bendra Lietuvos KIS turto vertė paaugo 10,29 proc. (14,44 mln. Eur). Bendrą KIS turtą didino tai, jog 2021 m. buvo įsteigti 3 nauji IF, buvo daugiau išplatinta (74,1 mln. Eur) nei išpirkta (73,6 mln. Eur) KIS investicinių vienetų.

Didžioji KIS turto dalis vis dar sukoncentruota bendrovės UAB „LORDS LB ASSET MANAGEMENT“ valdomuose fonduose. Kaip matyti iš 6 pav., daugiausia viso KIS turto tenka valdymo įmonei UAB „LORDS LB ASSET MANAGEMENT“. Ši bendrovė valdo NT ir privačiojo kapitalo fondus. Jos fondai sudaro 42,31 proc. visos KIS rinkos, arba 65,5 mln. Eur. Vertinant metų pokytį, matyti, kad bendrovės valdomas turtas sumažėjo 9,34 proc., arba 6,74 mln. Eur. Antroji VĮ pagal valdomą KIS turtą yra UAB „Synergy finance“. Šios bendrovės valdomas KIS turtas sudaro 31,78 proc., arba 49,16 mln. Eur, – 421 proc. daugiau nei 2020 m. pabaigoje. Trečią vietą užima UAB „INVL Asset Management“, valdanti 22,02 proc., arba 34,1 mln. Eur, turto. Palyginti su 2020 m. pabaigos duomenimis, UAB „INVL Asset Management“ turtas sumažėjo 34,52 proc.

2021 m. gruodžio 31 d. didžiausias pagal turtą IF buvo „Lords LB Baltic Fund III“ (žr. 7 pav.), valdantis 34,54 mln. Eur turtą (sumažėjo 42,32 %). Antra – nauja Investicinė bendrovė UAB „Tewox“, jos valdomas turtas sudarė 21,3 mln. Eur. Trečias – „Synergy Global Momentum Fund“, valdė 14,28 mln. Eur vertės turtą (paaugo 335,9 %).

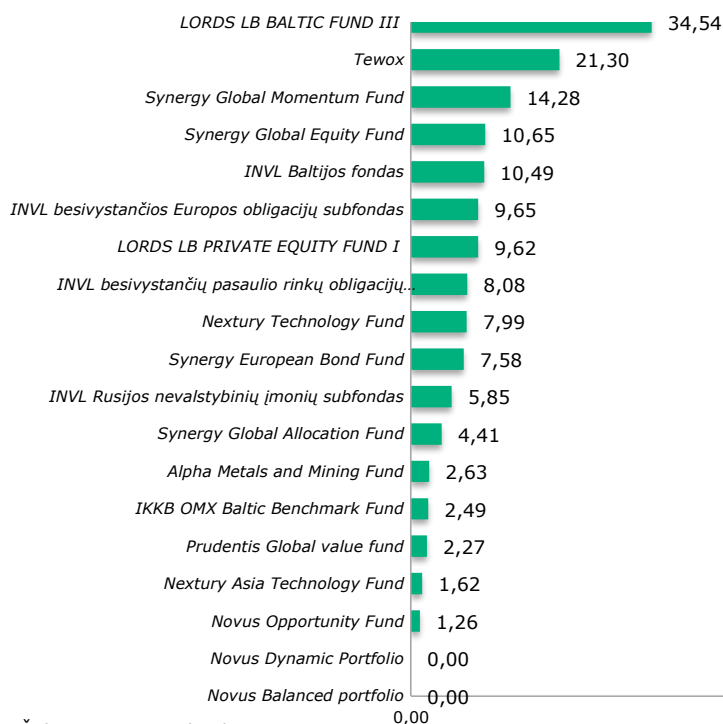
Atlikus KIS, veikusių 2021 m., turto bei dalyvių veiklos analizę, matyti, kad 11 KIS turtas padidėjo, o 8 – sumažėjo. Šiuo laikotarpiu veiklą pradėjo 3 KIS, 1 KIS buvo panaikintas, o vienas suderintas KIS – likviduojamas. Iš veiklą anksčiau nei 2021 m. pradėjusių fondų labiausiai padidėjo UAB „Synergy finance“ valdomo nuosavybės vertybinių popierių fondo „Synergy Global Momentum Fund“ turtas – nuo 3,28 mln. iki 14,28 mln. Eur (335,9 %).

6 pav. KIS turto pasiskirstymas pagal VĮ

Šaltinis: Lietuvos bankas.

7 pav. KIS turto pasiskirstymas pagal fondus, mln. Eur

Šaltinis: Lietuvos bankas.

KIS INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAI

Itin sėkmingi metai akcijų KIS investuotojams. Apžvelgiant 2021 m. KIS rinkos rezultatus, matyti (žr. 3 lentelę), kad daugumai KIS investuotojų jie buvo sėkmingi. Nors 2021 m. taip pat buvo smarkiai paveikti COVID-19 pandemijos, kaip ir 2020 m., tačiau apžvelgiant 2021 m. rezultatus galima teigti, kad KIS rinkos leido KIS investuotojams uždirbti ženklų prieaugį. Reikia pabrėžti, kad 2021 m. antrąjį pusmetį ES finansų rinkų atsigavimas po COVID-19 sukeltos krizės sustojo, nes maždaug 2021 m. pabaigoje atsinaujinusi pandemija paskatino rinkos dalyvius peržiūrėti lūkesčius ir tikėtinas augimo prognozes. Ir toliau matoma aukšta rinkos ir likvidumo rizika bei didelė kredito ir veiklos rizika. Analizuojant metinius rezultatus, matyti, kad vidutinis svertinis visų KIS vienetų pokytis buvo didžiausias per paskutinius 3 metus (18,5 %). Iš analizuojamų KIS rūšių didžiausias augimas užfiksuotas akcijų KIS – augo 32,7, mišraus investavimo KIS augo 5,6, o SVP KIS vieneto vertė vidutiniškai mažėjo 1,3 proc. Palyginti su 2020 m., bendras vidutinis KIS svertinis pokytis padidėjo 15,3 proc. p.

2021 m. augo akcijų ir mišraus investavimo KIS vienetų vertės. Vertinant akcijų KIS verčių pokyčius, iš 3 lentelės matyti, kad augo visų akcijų KIS vienetų vertė (daugiausia augo „IKKB OMX Baltic Benchmark Fund“ ir „Synergy Global Momentum Fund“ vienetų vertės, atitinkamai 36,5 ir 35,3 %). Nagrinėjant mišraus investavimo KIS vienetų vertės pokyčius, matyti, kad tik vieno KIS vienetų vertė didėjo. Augimą užfiksavo tik „Synergy Global Allocation Fund“ (10,5 %). Paminėtina, kad UAB „Novus Asset Management“ valdomo sudėtinio KIS „Novus Strategic Fund“ subfondai „Novus Dynamic Portfolio“ ir „Novus Balanced portfolio“ yra likviduojami, todėl šių subfondų vienetų vertės jau yra lygios 0. Vertinant SVP KIS grupę, matyti, kad visų SVP KIS vienetų vertė mažėjo. Didžiausią vieneto vertės kritimą užfiksavo „Synergy European Bond Fund“, kurio KIS vieneto vertė krito –2,7 proc.

Būtina atkreipti dėmesį į tai, kad fondų vienetų vertės pokyčiai apskaičiuoti naudojant vertę, išreikštą eurais, todėl fondų, kurių valiuta yra kita nei euras, valiutos kursų pokyčiai šiuos rezultatus gali padidinti arba sumažinti.

3 lentelė. Svertiniai* KIS vienetų vertės pokyčiai (procentais)

KIS tipas	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Akcijų KIS	▲ 13,1	▲ 0,1	▲ 32,7
Mišraus investavimo KIS	▲ 6,5	▲ 15,9	▲ 5,6
SVP KIS	▲ 6,6	▲ 3,2	▼ 1,3
Bendras svertinis visų KIS	▲ 9,2	▲ 3,2	▲ 18,5

* Svertiniams vidurkiams apskaičiuoti naudoti KIS turto duomenys.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

4 lentelė. KIS vienetų vertės pokyčiai* (procentais)

KIS pavadinimas	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Akcijų KIS			
<i>INVL Rusijos nevalstybinių įmonių subfondas</i>	▲ 31,4	▼ 12,8	▲ 19,9
<i>IKKB OMX Baltic Benchmark Fund</i>	▲ 10,8	▲ 7,1	▲ 36,5
<i>Synergy Global Momentum Fund</i>	▲ 15,6	▼ 5,4	▲ 35,3
<i>Nextury Technology Fund</i>	▲ 39,1	▲ 38,4	▲ 33,9
<i>INVL Baltijos fondas</i>	▲ 3,1	▼ 1,6	▲ 34,5
<i>Synergy Global Equity Fund⁴</i>	-	-	-
<i>Alpha Metals and Mining Fund</i>	-	--	▲ 17,4
Mišraus investavimo KIS			
<i>Novus Balanced portfolio</i>	▲ 2,5	▲ 16,9	▼ 100,0
<i>Novus Dynamic Portfolio</i>	▲ 6,5	▲ 5,3	▼ 100,0

KIS pavadinimas	2019 m.	2020 m.	2021 m.
<i>Novus Opportunity Fund</i> ⁵	–	–	–
<i>Synergy Global Allocation Fund</i>	▲ 3,2	▼ 1,0	▲ 10,5
<i>Nextury Asia Technology Fund</i> ⁴	–	–	–
<i>Prudentis Global value fund</i>	▲ 12,6	▲ 21,2	▼ 4,0
SVP KIS			
<i>INVL besivystančios Europos obligacijų subfondas</i>	▲ 7,2	▲ 3,3	▼ 0,7
<i>INVL besivystančių pasaulio rinkų obligacijų subfondas</i>	▲ 10,1	▲ 2,8	▼ 0,9
<i>Synergy European Bond Fund</i>	–	▲ 2,4	▼ 2,4

Šaltinis: Lietuvos bankas.

* Lentelėje pateikiami ankstesnių laikotarpių duomenys apima tik šiuo metu veikiančius KIS.

⁵ KIS pradėjo aktyviai veikti tik 2021 m. ir jo aktyvi veikla trumpesnė nei 1 m., todėl metinių rezultatų dar neturi.

KIS INVESTICIJŲ PORTFELIO STRUKTŪRA

Daugiausia KIS lėšų investuota į įmonių akcijas. 2021 m. gruodžio pabaigoje didžiausią KIS investicijų dalį (44,87 %) sudarė investicijos į įmonių akcijas (žr. 8 pav.), jų vertė laikotarpio pabaigoje buvo 69,42 mln. Eur. Investicijų į akcijas vertė portfeliuose padidėjo 6,37 mln. Eur.

Antra pagal populiarumą investicija – KIS. Investicijos į kitų KIS vienetų ar akcijų KIS sudarė 28,25 proc., arba 43,7 mln. Eur. Didžiausia lėšų, investuotų į KIS, dalis buvo paskirstyta akcijų KIS (žr. 9 pav.), investicijos į juos sudarė 13,21 proc. viso KIS portfelio, arba 20,44 mln. Eur. Kita investicijų į KIS dalis teko SVP KIS (į juos investuota 11,98 %, arba 18,54 mln. Eur), ir alternatyviems KIS – 3,05 proc., arba 4,72 mln. Eur.

Į įmonių SVP metų gale buvo investuota 20,75 proc. viso turto, arba 32,1 mln. Eur. Įmonių SVP vertė portfeliuose sumažėjo 25,12 mln. Eur. Didžiausią šių investicijų dalį sudaro ES šalių įmonių SVP.

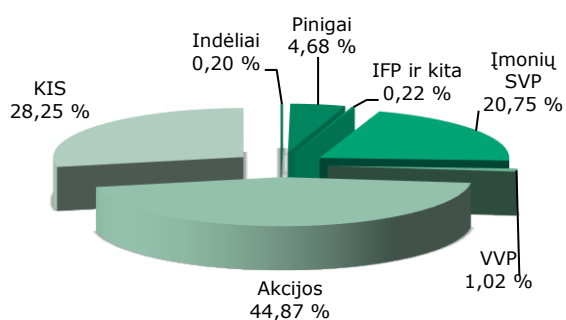
Pinigai sąskaitose sudarė 4,68 proc., arba 7,25 mln. Eur. Šie pinigai galimai yra laikomi KIS vienetams išpirkti (likvidumui palaikyti) ir galimoms investicijoms.

Į VVP investuota 1,02 proc., arba 1,58 mln. Eur, fondų turto. Per metus investicijų į VVP dalis sumažėjo 4,47 mln. Eur. Pagrindinė mažėjimo priežastis – maža investicinė grąža.

Indėliai, IFP ir kitos pozicijos (gautinos, mokėtinos sumos, tiesioginės investicijos į NT ir kt.) sudarė nedidelę KIS portfelio dalį. Paminėtina, kad „kitos pozicijos“ mažina bendrą KIS portfelį, kadangi šiai kategorijai priskiriami ir mokesčiai depozitoriumams, mokėtinos sumos už įsigijimus ir kiti mokesčiai.

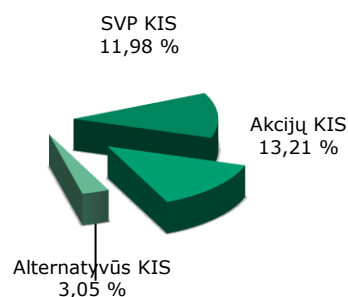
IF investicijas į kitus KIS priskyrus prie atitinkamų tiesioginių investicijų (akcijų KIS – prie investicijų į akcijas, SVP KIS – prie investicijų į įmonių SVP, kitus KIS – prie IFP ir kitų pozicijų), galima apibendrinti bendrą investicijų pasiskirstymą (žr. 10 pav.). Didžiausią KIS investicijų dalį, t. y. 58,09 proc., arba 89,86 mln. Eur, sudarė investicijos į akcijas ir akcijų KIS. Investicijos į SVP ir SVP KIS sudarė 32,73 proc. investicijų – 50,64 mln. Eur. Mažiausia turto dalis teko indėliams – 0,2 proc., arba 0,3 mln. Eur.

8 pav. Visos KIS rinkos investicijų pasiskirstymas pagal turto klases

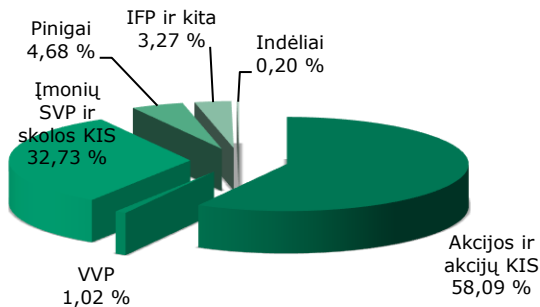
Šaltinis: Lietuvos bankas.

9 pav. Investicijų į KIS pasiskirstymas pagal rūšis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

10 pav. Apibendrintas KIS investicijų pasiskirstymas

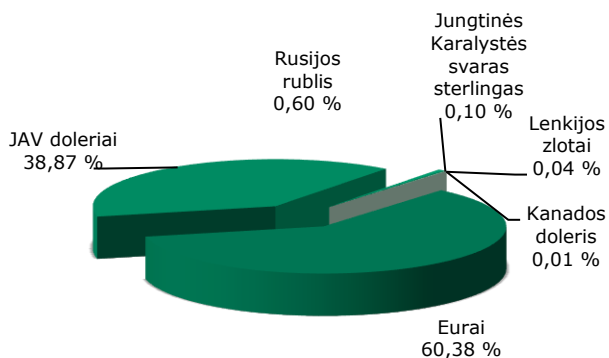

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Populiariausia valiuta – eurai. Kaip matyti iš 11 pav., 2021 m. gruodžio 31 d. didžiausia dalis KIS turto (60,38 %, arba 93,41 mln. Eur) buvo investuota eurais. KIS investicijos JAV doleriais sudarė 38,87 proc. KIS turto, arba 60,13 mln. Eur. Rusijos rubliai buvo treči pagal populiarumą. Šia valiuta investuota 0,6 proc. KIS turto, arba 0,93 mln. Eur. Kita KIS lėšų dalis buvo investuota Jungtinės Karalystės svarais sterlingais (0,1 %) ir kitomis valiutomis (0,5 %).

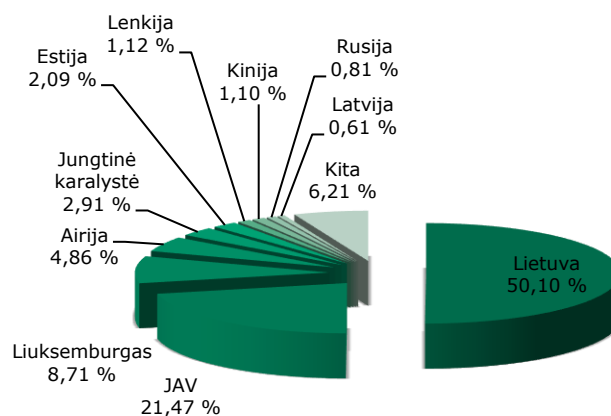
Gerokai augo KIS investuoto į JAV rinkas turto dalis. Išanalizavus visų KIS investicijų pasiskirstymą pagal šalis (žr. 12 pav.), matyti, kad daugiau kaip pusė KIS investicijų – 50,1 proc., buvo investuota Lietuvoje (77,5 mln. Eur). Palyginti su 2020 m. pabaiga, ši dalis bendrame portfelyje sumažėjo 10,05 proc. Toliau pagal investicijų dydį – JAV (21,47 %, arba 33,3 mln. Eur), Liuksemburgas (8,71 %, arba 13,5 mln. Eur) ir Airija (4,86 %, arba 7,53 mln. Eur). Didžiausią dalį KIS investicijų Lietuvoje sudarė investicijos į akcijas (56,03 %), įmonių SVP (34,17 %), o pinigai ir indėliai sudarė 9,8 proc. JAV KIS daugiausia investuoja į šioje šalyje įsteigtų įmonių akcijas, įmonių skolos vertybinius popierius ir kitus KIS, Liuksemburge – į įmonių SVP ir kitus KIS, o Airijoje – į akcijas ir skolos vertybinius popierius bei kitus KIS. Be to, Lietuvoje registruoti KIS yra investavę Didžiosios Britanijos Mergelių Salose, Bermudoje, Australijoje ir kitose šalyse.

11 pav. KIS investicijų pasiskirstymas pagal valiutas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

12 pav. Visų KIS investicijų pasiskirstymas pagal šalis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

UŽSIENIO KIS, KURIŲ VIENETAI VIEŠAI PLATINAMI LIETUVOJE

Viešai platinamų užsienio KIS vienetų vertė 2021 m. augo. Lietuvoje buvo platinami 77 užsienyje registruotų KIS, turinčių 408 subfondus, vienetai. Lietuvoje išplatintų užsienio KIS vienetų vertė sudarė 379,24 mln. Eur (žr. 13 pav.). Per apžvelgiamą laikotarpį valdomo turto vertė paaugo 60,94 proc., arba 143,6 mln. Eur. Vertinant vieno didžiausių užsienio KIS platintojų, AB SEB banko, veiklą matyti, kad 2021 m. gruodžio 31 d. AB SEB bankas išpirko investicinių vienetų už 60,1 mln. Eur, o išplatino už 145 mln. Eur. Kaip matyti iš 14 pav., bendra išplatintų užsienio KIS vienetų vertė buvo 114,2 mln. Eur didesnė už išpirktų užsienio KIS vienetų vertę. Lietuvoje registruotuose KIS taip pat užfiksuota daugiau išplatintų nei išpirktų KIS vienetų.

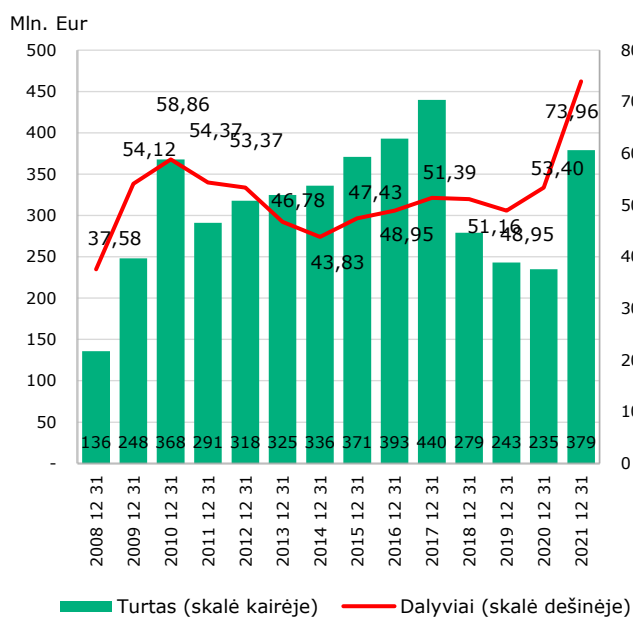
2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis, užsienio KIS dalyvių buvo 73,96 tūkst. Per metus dalyvių skaičius padidėjo 38,45 proc. Palyginti su 2021 m. pabaiga, fondų vienetų buvo įsigiję 20,54 tūkst. dalyvių daugiau.

AB SEB banko ir „Swedbank“, AB, 2021 m. išplatintų užsienio KIS vienetų vertė buvo didžiausia.

Pagal išplatintų užsienio KIS vienetų vertę rinkoje dominavo dvi bendrovės (žr. 15 pav.). AB SEB banko išplatintų užsienio fondų vienetų vertė sudarė 153,1 mln. Eur, arba 40,11 proc., o „Swedbank“, AB, – 118,45 mln. Eur, arba 31,23 proc. Šioms dviem bendrovėms, turinčioms didelį platinimo tinklą, teko 71,35 proc. visų Lietuvoje išplatintų užsienio KIS vienetų vertės. Kitų platintojų užimama rinkos dalis pagal išplatintų užsienio KIS vienetų vertę svyravo nuo 0,01 proc. (UAB FMĮ „Orion securities“) iki 22,31 proc. (Luminor Bank AB).

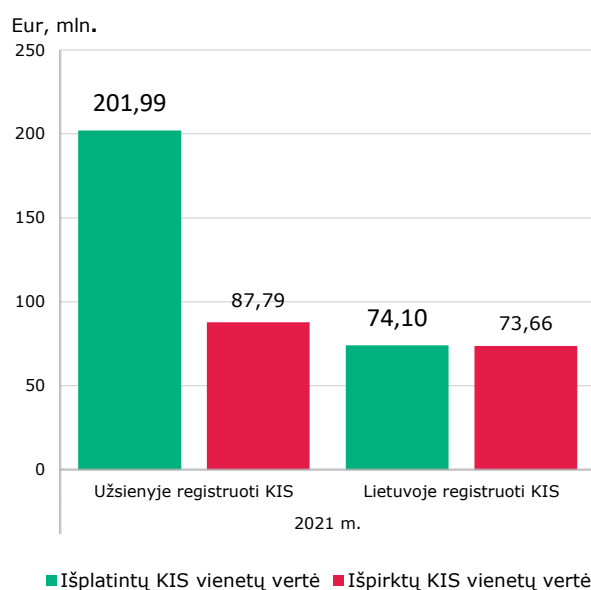
Didžiausias platintojas pagal dalyvių skaičių buvo „Swedbank“, AB (žr. 16 pav.). Užsienio fonduose, kurių vienetus ji platino, lėšas kaupė 34,73 tūkst. (46,96 %) investuotojų, AB SEB banko – 26,97 tūkst. (36,46 %), o Luminor Bank AB – 11,82 tūkst. (15,98 %). Per 2021 m. investuotojų skaičius bendrovėse keitėsi nevienodai. Daugiausia naujų dalyvių įgijo „Swedbank“, AB (10,24 tūkst.), o daugiausia dalyvių neteko AB SEB banko (4,6 tūkst. vnt.) platinami užsienio KIS.

13 pav. Užsienio KIS dalyvių skaičiaus ir turto kaita

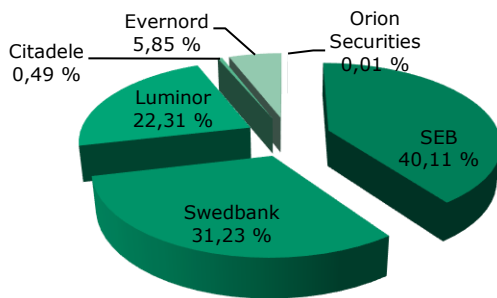
Šaltinis: Lietuvos bankas.

14 pav. KIS vienetų platinimas ir išpirkimas

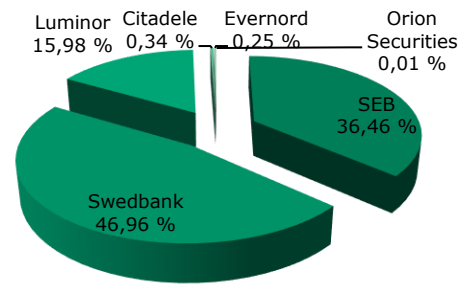
Šaltinis: Lietuvos bankas.

15 pav. Užsienio KIS turto pasiskirstymas pagal platintoją

Šaltinis: Lietuvos bankas.

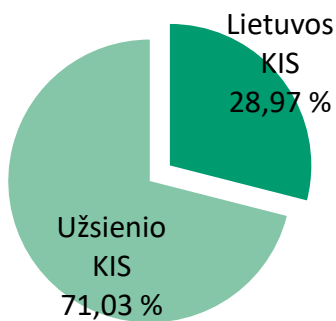
16 pav. Užsienio KIS dalyvių pasiskirstymas pagal platintoją

Šaltinis: Lietuvos bankas.

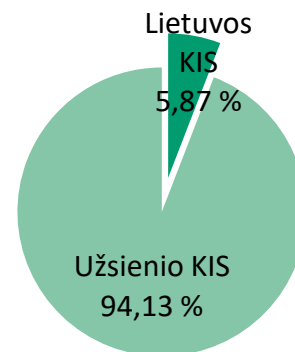
Užsienyje registruoti KIS populiariausi tarp Lietuvos investuotojų. Bendrovių pateiktais duomenimis, Lietuvoje viešai platinamų KIS⁶ vienetų turtas 2021 m. gruodžio 31 d. sudarė 533,9 mln. Eur, dalyvių skaičius – 78 580. Fondų valdomas turtas per metus paaugo 42,04 proc., o dalyvių skaičius padidėjo 34,95 proc. Lietuvoje registruotų KIS turto vertė buvo 224,53 mln. Eur mažesnė nei užsienio KIS vertė. Lietuvoje registruotų KIS turtas sudarė 28,97 proc. visos KIS rinkos turto, o užsienyje registruotų KIS – 71,03 proc. Be to, Lietuvos KIS turėjo 69,34 tūkst. dalyvių mažiau, t. y. 5,87 proc. visos KIS dalyvių rinkos. O užsienio KIS teko 94,13 proc. visos KIS rinkos. Apžvelgus Lietuvoje registruotų KIS vienetų platinimo 2021 m. metinius rezultatus (valdomo turto dydį ir investuotojų skaičių), galima teigti, kad užsienio KIS yra populiariesnis ir dažniau investuotojų pasirenkamas produktas. Į Lietuvoje registruotus ir į Lietuvoje platinamus užsienio KIS vienetus investuoja ir neprofesionalieji, ir profesionalieji investuotojai.

17 pav. KIS turto pasiskirstymas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

18 pav. KIS dalyvių pasiskirstymas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

⁶ Lietuvos KIS turtas ir užsienio KIS turto, išplatinto Lietuvoje, dalis.

BENDRA IISKIS RINKOS INFORMACIJA

Per 2021 m. informuotiesiems investuotojams skirtų KIS skaičius padidėjo. 2021 m. gruodžio 31 d. Lietuvoje 33 VĮ, prižiūrimos Lietuvos banko, buvo įsteigusios 116 IISKIS, kurie veikia pagal Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymą: 70 NT, 15 privačiojo kapitalo fondų, 8 mišraus investavimo, 7 infrastruktūros, 6 rizikos, 4 akcijų, 3 paskolų fondus bei po 1 SVP, kriptoturto bei teisminių ginčų fondą. Per 2021 m. IISKIS skaičius išaugo 16 vnt., arba 16 proc. Iš 19 pav. matyti, kad augimo tendencija tęsiasi nuo 2017 m.

Analizuojant IISKIS valdymo įmonių skaičių, iš 20 pav. matyti, kad per ataskaitinį laikotarpį VĮ skaičius paaugo 4 vienetais. Didžiausias VĮ skaičiaus augimas užfiksuotas 2018 m., kai IISKIS valdymo įmonių skaičius padidėjo 10 vnt., arba 67 proc.

Vertinant IISKIS turtą ir dalyvių skaičių⁷, matyti, kad tiek turtas, tiek dalyvių skaičius augo. IISKIS turtas sudarė 1 480 mln. Eur (44,39 % daugiau nei 2020 m. pabaigoje), o 2021 m. gruodžio 31 d. dalyvių buvo 2 560 (49,8 % daugiau nei prieš metus).

Spartus rinkos augimas rodo, kad informuotiesiems investuotojams skirti fondai domina investuotojus, ieškančius galimybių padidinti savo turtą ir praplėsti investicijų portfelį.

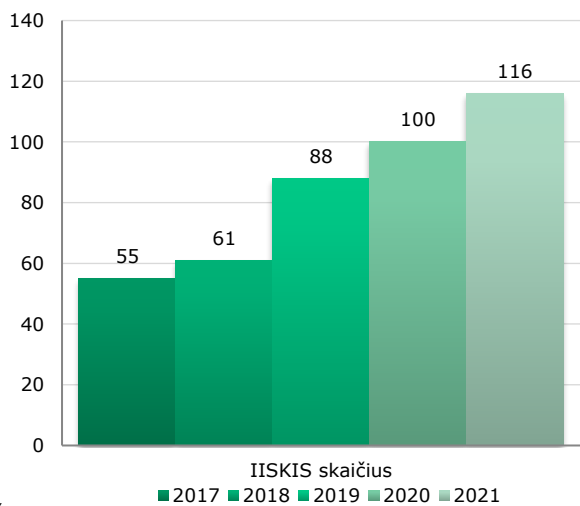
Pažymėtina, kad pagal Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymą įsteigti profesionaliesiems investuotojams skirti investiciniai fondai tęsia veiklą pagal Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymą, todėl dalis fondų buvo pertvarkyti ir tapo IISKIS.

Informuotaisiais investuotojais šiame įstatyme laikomi:

- 1) profesionalieji investuotojai;
- 2) profesionaliųjų investuotojų statuso neturintys fiziniai asmenys, kurie yra informuotiesiems investuotojams skirto KIS VĮ ar investicinei bendrovei, kurios valdymas neperduotas VĮ, raštu patvirtinę savo kaip informuotųjų investuotojų statusą ir kurie atitinka bent vieną iš šių reikalavimų: į pagal šį įstatymą veikiančią IISKIS investuoja arba įsipareigoja investuoti ne mažiau kaip 125 tūkst. Eur ar ekvivalentišką sumą kita valiuta; pagal Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymą veikianči finansų maklerio įmonė, kredito įstaiga, turinti teisę teikti investicines paslaugas, finansų patarėjo įmonė arba pagal Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymą veikianči VĮ (arba analogiškas kitos valstybės narės subjektas) yra įvertinusi to asmens žinias ir patirtį investavimo srityje ir raštu patvirtina, kad toks asmuo gali tinkamai suvokti riziką, susijusią su investicijomis į pagal šį įstatymą veikiančią IISKIS;
- 3) profesionaliųjų investuotojų statuso neturintys fiziniai asmenys, kurie yra kolektyvinio investavimo subjekto, į kurį investuoja arba įsipareigoja investuoti, valdymo įmonės, investicinės bendrovės-valdytojos ar paties kolektyvinio investavimo subjekto vadovai arba valdymo įmonės, investicinės bendrovės-valdytojos ar paties kolektyvinio investavimo subjekto investicinius sprendimus priimančios darbuotojai (fiziniai asmenys) (tuo atveju, kai yra sudarytas kolegialus investicinius sprendimus dėl turto valdymo priimančias organas, – kiekvienas jį sudarantis asmuo) (toliau – investicinius sprendimus priimančias asmuo);
- 4) profesionaliųjų investuotojų statuso neturintys juridiniai asmenys, kurie VĮ ar investicinei bendrovei, kurios valdymas neperduotas VĮ, raštu yra patvirtinę savo kaip informuotųjų investuotojų statusą ir kurie į pagal šį įstatymą veikiančią IISKIS investuoja arba įsipareigoja investuoti ne mažiau kaip 125 tūkst. Eur ar ekvivalentišką sumą kita valiuta.

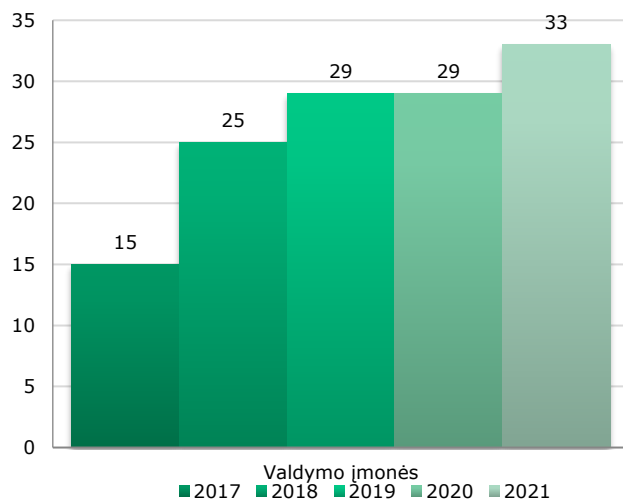
⁷ Pateikiami neaudituoti IISKIS turto ir dalyvių skaičiaus duomenys.

19 pav. IISKIS fondų skaičiaus pokytis

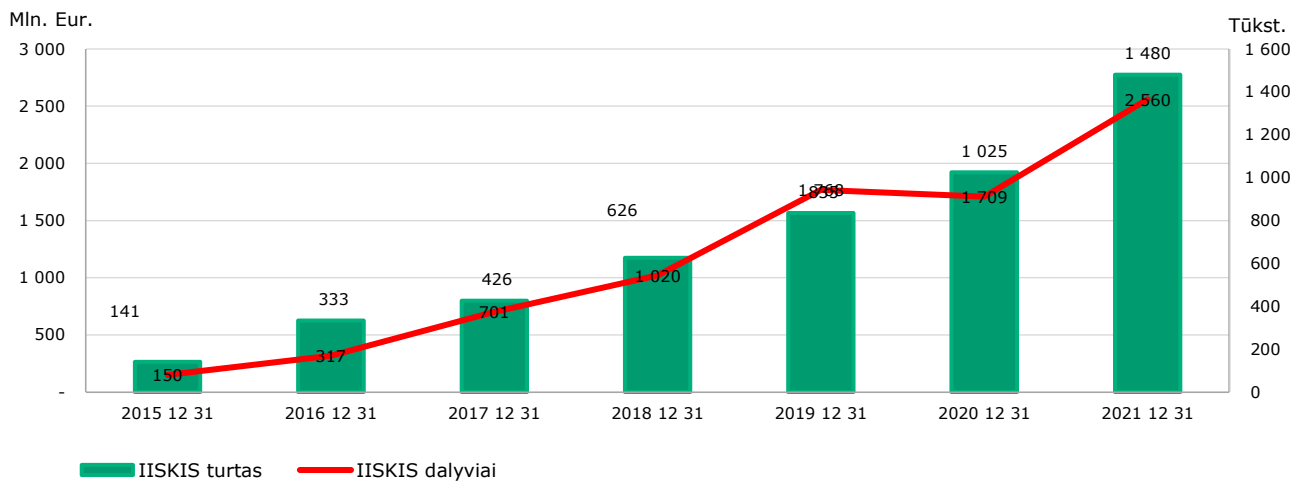
Šaltinis: Lietuvos bankas.

20 pav. VĮ skaičiaus pokytis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

21 pav. IISKIS turto vertė ir dalyvių skaičius

Šaltinis: Lietuvos bankas.